

3. Het overgangsrecht (1 januari t/m 31 december 2024)

Léon Evers, Jan Otten, Henk Vat, Maurice Gordijn & Alain Baptiste

Tot een jaar **ná** de datum van inwerkingtreding van de wet, kunnen kinderen die op of na 1 januari 2016 zijn geboren van dezelfde ouders de geslachtsnaam van beide ouders (zonder verbindingsstreepje) krijgen in een door hen te bepalen volgorde door middel van een akte van naamskeuze. Er moet zijn voldaan aan een aantal voorwaarden:

- De ouders moeten samen de akte van naamskeuze ondertekenen.
- De akte van naamskeuze kan bij iedere ambtenaar van de burgerlijke stand worden gedaan en daarvoor worden leges geheven. Het legesbedrag wordt lager voor ieder volgend kind. Hiervoor wordt de Wet rechten burgerlijke stand gewijzigd. De akte van naamskeuze gaat vermoedelijk € 50,- kosten en voor ieder volgend kind voor het toevoegen van de Latere Vermelding € 37,50.
- Het gaat om een combinatie van de beide geslachtsnamen in een vrij te kiezen volgorde. Dit betekent dus géén keuzemogelijkheid voor de geslachtsnaam van de andere ouder.
- Het oudste kind dat tot beide ouders in familierechtelijke betrekking staat, is geboren op of ná 1 januari 2016 en vóór 1 januari 2024.
- Het gaat om alle kinderen van dezelfde ouders.
- De keuzemogelijkheid is er ook voor het ná 1 januari 2016 geboren en overleden kind of het levenloos geboren kind.

Voorbeeld

Jan Willem Biesheuvel en Catharina Schaepkens zijn gehuwd en hun kind wordt geboren op 30 december 2023. Het betreft hun eerste kind in deze relatie.

De aangifte vindt plaats op 2 januari 2024. Kunnen zij bij de geboorteaangifte een naamskeuze doen voor de gecombineerde geslachtsnaam?

Dit is niet mogelijk, eerst moet de geboorteakte worden opgemaakt naar het geldende recht van vóór 1 januari 2024. Het kind is immers geboren op het moment dat er nog geen keuzemogelijkheid voor de gecombineerde geslachtsnaam is. Het kind krijgt of de naam Biesheuvel of, indien er een naamskeuze is gedaan, de naam Schaepkens. Zij kunnen wel gedurende het hele jaar 2024 een akte van naamskeuze laten opmaken voor de gecombineerde geslachtsnaam in een vrij te kiezen volgorde zonder verbindingsstreepje. Ze kunnen kiezen voor Biesheuvel Schaepkens of Schaepkens Biesheuvel.

De leges voor het opmaken van deze akte zullen waarschijnlijk € 50,- zijn. De juiste hoogte van dit bedrag moet nog worden bepaald.

Voorbeeld

Gerard van der Velde en Beatrix Goossens zijn met elkaar gehuwd en hebben drie kinderen waarvan de oudste is geboren ná 31 december 2015. De kinderen hebben de naam van der Velde. Zij willen een naamskeuze doen voor deze drie kinderen. Er kan worden gekozen voor:

- Goossens van der Velde of;
- van der Velde Goossens.

Er kan niet worden gekozen voor de geslachtsnaam Goossens.

De kosten voor het opmaken van de akte van naamskeuze zijn dan vermoedelijk € 50 + 2 maal € 37,50 = € 125. Dat is voor de drie kinderen, ook wanneer zij niet zijn geboren in de gemeente waar de akte van naamskeuze wordt opgemaakt. De akte van naamskeuze geldt dus voor alle drie de kinderen.

Artikel 1:253sa BW

Wordt het kind geboren binnen een huwelijk of geregistreerd partnerschap, en heeft de echtgenote of geregistreerde partner (niet ouder) van rechtswege het gezag? In dat geval kan ook een naamskeuze worden gedaan voor een combinatie van de geslachtsnaam van de ouder uit wie het kind is/wordt geboren en haar echtgenote of geregistreerd partner in een vrij te kiezen volgorde zonder verbindingsstreepje. Daarvan is sprake wanneer twee vrouwen met elkaar zijn gehuwd of hun partnerschap hebben geregistreerd en het kind is niet erkend.

Het is niet mogelijk een (enkelvoudige) naamskeuze te doen voor de geslachtsnaam van degene wiens geslachtsnaam het kind niet heeft.

Voorbeeld

Alexandra Nieveldt en Flora Buisman zijn geregistreerd partner en Flora heeft in 2023 een kind gekregen. Het kind is niet erkend en bij de geboorteaangifte is geen naamskeuze gedaan. Beide vrouwen hebben het gezag. In 2024 hebben zij de mogelijkheid een akte van naamskeuze op te maken. De keuzemogelijkheden zijn:

- Nieveldt Buisman;
- Buisman Nieveldt.

Het is niet mogelijk te kiezen voor de naam Nieveldt.

De akte van naamskeuze moet door beide vrouwen worden ondertekend en kost (vermoedelijk) € 50,-

Naamskeuze voor kinderen geboren ná 31 december 2015 en die vóór 1 januari 2024 zijn geadopteerd door twee ouders.

Voor kinderen die zijn geboren ná 31 december 2015 en vóór 1 januari 2024 zijn geadopteerd door twee ouders, zijn de naamskeuzemogelijkheden:

- de oorspronkelijke geslachtsnaam;
- de geslachtsnaam van beide adoptiefouders in een vrij te kiezen volgorde zonder verbindingsstreepje;
- de geslachtsnaam van één van de adoptiefouders, in combinatie met de oorspronkelijke geslachtsnaam in een vrij te kiezen volgorde zonder verbindingsstreepje.

Voorbeeld

Jan Cornelissen en Bernadette Vergoossen hebben een kind geadopteerd dat ná 1 januari 2016 is geboren in Colombia. Het kreeg bij de buitenlandse adoptie in 2018 de naam Cornelissen Vergoossen. De oorspronkelijke Colombiaanse geslachtsnaam van het kind was Rivera Cardona. Er kan gekozen worden voor:

- Rivera Cardona;
- Vergoossen Rivera Cardona;
- Rivera Cardona Vergoossen;
- Cornelissen Rivera Cardona.
- Rivera Cardona Cornelissen.
- Cornelissen Vergoossen Rivera Cardona
- Vergoossen Cornelissen Rivera Cardona
- Rivera Cardona Cornelissen Vergoossen
- Rivera Cardona Vergoossen Cornelissen
-

Naamskeuze voor kinderen geboren ná 31 december 2015 en die vóór 1 januari 2024 zijn geadopteerd door één ouder (zgn. stiefouderadoptie).

Voor kinderen die zijn geboren ná 31 december 2015 en die vóór 1 januari 2024 zijn geadopteerd door de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel van de ouder, zijn de keuzemogelijkheden:

- De oorspronkelijke geslachtsnaam.
- De oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind in combinatie met de geslachtsnaam van de ouder in een vrij te kiezen volgorde zonder verbindingsstreepje.
- De oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind in combinatie met de geslachtsnaam van de adoptiefouder in een vrij te kiezen volgorde zonder verbindingsstreepje.
- De geslachtsnaam van de adoptiefouder in combinatie met de geslachtsnaam van de andere ouder in een vrij te kiezen volgorde zonder verbindingsstreepje.

In deze gevallen hoeft dus niet voor alle kinderen één van de geslachtsnamen uit de combinatie dezelfde te zijn, zoals dat wel het geval is in artikel 1:5 lid 8 BW nieuw.

Voorbeeld 1

Karel Boersma is in 2017 gehuwd met Dorien Verstraten. Zij hebben in 2021 samen een kind gekregen dat de geslachtsnaam Boersma draagt. Dorien heeft uit een eerder huwelijk een kind geboren op 5 maart 2016 dat de geslachtsnaam Moberts draagt. Dit kind is in 2022 door Karel geadopteerd en heeft toen de geslachtsnaam Boersma gekregen. De keuzemogelijkheden voor het geadopteerde kind zijn:

- Moberts;
- Moberts Verstraten;
- Verstraten Moberts;
- Moberts Boersma;
- Boersma Moberts;
- Boersma Verstraten;
- Verstraten Boersma.

Voorbeeld 2

Maarten Paulussen en Alida van Melick zijn gehuwd en hebben een dochter die is geboren in 2016. Daarna hebben ze twee kinderen geadopteerd, een in 2019 dat de naam Schoenmakers droeg en een in 2021 met de naam Berx. De beide kinderen zijn geboren ná 1 januari 2016. Bij de adoptie kregen deze twee kinderen de naam Paulussen. De keuzemogelijkheden zijn:

Voor hun eerste kind:

- Paulussen van Melick;
- van Melick Paulussen.

Voor het kind geadopteerd in 2019:

- Schoenmakers;
- Paulussen van Melick;
- van Melick Paulussen;
- Schoenmakers van Melick;
- van Melick Schoenmakers;
- Schoenmakers Paulussen;
- Paulussen Schoenmakers.

Voor het kind geadopteerd in 2021:

- Berx;
- Paulussen van Melick

- van Melick Paulussen;
- Berx van Melick;
- van Melick Berx;
- Paulussen Berx;
- Berx Paulussen.

Aangezien in het overgangsrecht geen bepaling is opgenomen dat alle kinderen met een combinatie van geslachtsnamen tenminste een dezelfde geslachtsnaam van een van de adoptanten moet hebben in een vrij te bepalen volgorde, kan in bovenstaande casus voor elk kind een eigen keuze worden gedaan zonder rekening te houden met de geslachtsnaam van de andere kinderen.

Opmerkelijk: voor de naamskeuze in geval van adoptie zoals hierboven beschreven, wordt in de wet gesproken over een gezamenlijke verklaring, en NIET over het opmaken van een akte van naamskeuze als gevolg daarvan.

Erkenning ongeboren vrucht.

Indien een kind in 2023 als ongeboren vrucht is erkend en wordt geboren op of ná 1 januari 2024 geldt een overgangsrecht waarbij de ouders in de gelegenheid worden gesteld opnieuw een naamskeuze kunnen doen voor een gecombineerde geslachtsnaam in een vrij te bepalen volgorde zonder verbindingsstreepje. Het betreft hier het eerste kind van deze ouders.

Deze herziene naamskeuze kan uitsluitend worden gedaan ter gelegenheid van de aangifte van geboorte.

Dit betekent dat beide ouders bij de geboorteaangifte aanwezig moeten zijn en de geboortekte mee moeten ondertekenen.

De situatie kan zich voordoen dat er al oudere kinderen zijn in deze relatie, geboren op of ná 1 januari 2016.

In een dergelijk geval is het aan te raden de ouders te adviseren zo spoedig mogelijk ná 1 januari 2024 en vóór de geboorte van het kind, dat als ongeboren vrucht is erkend, een akte van naamskeuze te laten opmaken voor de gecombineerde geslachtsnaam in een vrij te bepalen volgorde zonder verbindingsstreepje.

Het kind dat nog moet worden geboren deelt gelijk in de naamskeuze.

Doen de ouders dat niet of zijn ze niet in de gelegenheid om een naamskeuze bij de geboorteaangifte te doen is het mogelijk, echter uitsluitend in de hierboven geschetste situatie als er al een of meerdere kinderen zijn die op of ná 1 januari 2016 zijn geboren, tot en met 31 december 2024 een akte van naamskeuze op te maken. Dit betekent dat er eerst een geboortekte wordt opgemaakt met de in de erkenningsakte opgenomen naam en vervolgens, na het opmaken van de akte van naamskeuze, de nieuw gekozen gecombineerde geslachtsnaam aan alle geboortekten wordt toegevoegd inclusief het in 2024 geboren kind.